

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ТА ОБЛІК
ЙОГО КАПІТАЛУ: НОВОВВЕДЕННЯ У ЗАКОНОДАВСТВІ**

Не залежно від обраної організаційно-правової форми та виду діяльності підприємства першими обліковими записами є формування статутного капіталу та відображення внесків його учасників. Це зумовлено тим, що заснування і майбутнє функціонування підприємства будь-якої форми власності є неможливим без формування його власного капіталу. Саме величина власного капіталу підприємства є тією категорією, яка дає можливість охарактеризувати платоспроможність та фінансову стійкість підприємства. Організуючи власний бізнес, ми стикаємося із вибором організаційно-правової форми свого підприємства, що в майбутньому має вплив на побудову обліку власного капіталу та подальшого відображення інформації про нього у формах фінансової звітності.

При започаткуванні бізнесу зазвичай конструктивний вибір здійснюється між приватним підприємством (ПП) і товариством з обмеженою відповідальністю (ТОВ). Причиною цього є фактори, що визначають переваги та недоліки кожної організаційної форми підприємства. Наприклад, вибір «за приватне підприємство» зумовлений простотою і вартістю його створення, оскільки в Україні немає ніяких вимог до мінімального розміру статутного капіталу та термінів його оплати для ПП. На противагу, вибір «за ТОВ» наперед передбачає солідність власне аббревіатури «ТОВ», що у свою чергу є привабливим для майбутніх клієнтів, споживачів чи партнерів у порівнянні із ПП (оскільки останніх плутають із фізичною особою–приватним підприємцем).

Варто наголосити, що останні 10 років підприємства, що обрали організаційно-правову форму ведення бізнесу у вигляді ТОВ очікують змін у діючому законодавстві щодо регулювання його функціонування.

Перші зрушення відбулися 13.05.2016 р. коли Комітетом з питань

економічної політики було подано проект закону № 4666 «Про товариства з обмеженою відповідальністю та додатковою відповідальністю». Уже 06.02.2018 р. Верховною Радою було прийнято у другому читанні та в цілому довгоочікуваний проект. Даний Закон повинен ввести деякі зміни до регулювання функціонування товариств з обмеженою відповідальністю. Новостворені підприємства повинні їх врахувати, а діючі – прийняти та зареєструвати зміни до діючих статутних документів (при чому на протязі року з моменту набуття чинності положень Закону – безкоштовно).

Основними новими положеннями, які визначає даний Закон, є наступні:

- необхідність отримання згоди інших учасників на вибуття учасником, що володіє часткою більш ніж 50 %;

- зменшення строку для повного внесення вкладу учасником товариства з одного року до шести місяців з дати державної реєстрації товариства;

- визнання на законодавчому рівні корпоративних договорів (так звані «shareholders' agreements»), які мають конфіденційний характер та повинні бути безвідплатними;

- перехід прав учасника до його спадкоємця чи правонаступника без згоди учасників товариства;

- встановлення правил про значні правочини і правочини із заінтересованістю (так, правочини, вартість яких перевищує 50 відсотків чистих активів товариства станом на кінець попереднього кварталу, потребують попередньої згоди загальних зборів учасників) [1].

Всі інші норми з питань ведення діяльності повинні бути регламентовані прийнятим на підприємстві статутом. Щодо питань організації ведення обліку у ТОВ, то основним документом залишається Наказ про облікову політику. Він визначає, що у ході організації обліку власного капіталу ТОВ слід:

• по-перше, своєчасно, повно й достовірно відображати господарські факти з капіталом, його розмір та динаміку;

• по-друге, правильно деталізувати облік власного капіталу з використанням аналітичних рахунків;

• по-третє, виконувати безперервний контроль за відповідністю діючому

законодавству і правильністю здійснення операцій із власним капіталом ТОВ;

- по-четверте, підсумовувати інформацію про динаміку власного капіталу для проведення аналітичних розрахунків та прийняття управлінських рішень.

Відомо, що облік зареєстрованого капіталу полягає у постійному фіксуванні фактів господарської діяльності в первинних документах. Тому для відображення операцій із формування зареєстрованого капіталу товариства можна застосовувати або типові, або самостійно розроблені форми первинних документів. Такими документами є: виписки із рахунку в банку, прибуткові касові ордери, акти приймання-передачі основних засобів та інших необоротних матеріальних активів, накладні, бухгалтерські довідки та розрахунки, засновницький опис майна, акти оцінки майна складені суб'єктами оціночної діяльності тощо. Дані документи підтверджують внесення своїх частин до складу статутного капіталу кожним учасником та дозволяють контролювати дотримання вимог піврічного терміну для здійснення цієї операції. Аналітичні рахунки слід відкривати за кожним окремим учасником, інформація з яких сумується на рахунку 40 «Зареєстрований (пайовий) капітал», зокрема субрахунку 401 «Статутний капітал». Даний рахунок призначений для обліку статутного капіталу господарських товариств [2, с. 95].

Отже, у силу прийняття проекту закону № 4666 «Про товариства з обмеженою відповідальністю та додатковою відповідальністю» слід пам'ятати про необхідність внесення відповідних змін до своїх статутів. У свою чергу включення цих змін для статутних документів сприятимуть не тільки захисту його корпоративних прав, а і розвитку свого бізнесу та залученню іноземних інвестицій.

Література

1. Проект Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» від 13.05.2016 р. № 4666 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH3LM00X.html.
2. Облік і правове забезпечення господарських процесів підприємства: навч. посіб. / Г. І. Ляхович, Н. Я. Зарудна, О. М. Кундеус, Т. А. Яковець. – Тернопіль : КРОК, 2017. – 343 с.